

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

Titulus IX. De Apostatis, & reiterantibus Baptisma.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

& potestas Ordinis Sacerdotalis. Posterior ex 6. 1. & fin. h. r. Opponens. In d. c. 1. pronuntiatur, ordinationes huiusmodi irritas esse. 2. cum Glossa & communi, esse irritas quoad executionem susceptorum Ordinum, quam quia non habuit sibi licitam ipse ordinans, dare non potuit ordinato: non verò quoad substantiam & in se. Cum tali tamen, qui ignoranter suscepit Ordines ab Episcopo Schismatico, ignorantia non crassa, dispensare conceditur Episcopo. *Gloss. in 6. fin. cit. v. potestatem.* Dein neque suspensionem ab exercitio Ordinum incurrit, nisi ordinans fuerit notorie Schismaticus, & ut talis nominatim denunciatus, ut habet valde probabilis cum Azor. Bonac. Palao, Pirhing h. r. n. 10. & 11.

TITULUS IX.

De Apostatis, & Reiterantibus Baptisma.

SUMMARIUM.

1. Quid & quomplex Apostasia: quinam Apostata, Fugitivi, & Reiterantes baptisma.
2. Qua sint poena Apostatarum à Fide.
3. Apostatarum à Religione.
4. Apostatarum ab Ordine.
5. Et Reiterantium Baptisma.

Sciendum, Hæreticis iterum valde vicinos, vel omnino Hæreticos esse Apostatas à Fide, & reiterantes Baptisma. Per Apostatas, quæ vox Latine delatores, rebelles, transfugas denotat, in genere intelliguntur hoc loco, qui deficiunt vel recedunt ab instituto prioris vitæ, quod publica professione susceperant. Sunt in triplici classe 1. Apostata à Fide. 2. à Religione. 3. ab Ordine. Unde & triplex consideratur apostasia, scilicet *Apostasia à fide*, vel *perfidia*, quæ est totalis recessus à Fide Christiana, dum ex Christiano quis efficitur Judæus, vel Paganus, vel Turca, Atheista. Talis Apostata differt ab Hæretico non essentialiter, sed tantum accidentaliter & nominaliter; nam Apostata totam Fidem Christianam deserit, & in omnibus, saltem iis, quæ concernunt Christum, Hæreticus verò in uno tantum vel pluribus articulis: magis autem & minus non mutant speciem. *Apostasia à Religione*, quando quis post edita in Ordine vere Religioso & approbato vota substantialia, etiam simplicia tantum, cuiusmodi habent aliqui in Societate JESU, absque obtenta prius licentia temere recedit à Religione, & quidem sine proposito redeundi, vel cum proposito nunquam redeundi, siue dimisso habitu siue retento, ut tenet communior; quia sicut habitus non facit Monachum, ita nec destruit Monachum, licet quoad penas faciendum sit discrimen, uti videbimus, inter eum, qui deponit, & qui retinet habitum. Siquis non totaliter recederet ab Ordine Religioso, sed tantum à suo, sine licentia cum animo ingrediendi alium Ordinem, putant communius cum Sanchez. & Rodriq. talem non esse verum apostatam,

difficiente Suar. & Palao: in Societate JESU tamen recedens sine licentia Superiorum cum animo ingrediendi alium Ordinem, excepto Carthusiano, pro vero apostata declaratur à Gregorio XIII. in Bulla *Ascendite Domino*, item à S. Pio V. in Bulla *Reperimus*. Rursus Apostata non est, sed *pergitivus*, qui sine licentia recedit, ac cum animo redeundi: si tamen diutius, v. g. per tres vel 4. annos ita vagaretur, pro foro externo præsumeretur esse Apostata, nisi alium redeundi se habuisse probaret. Qui verò recederet sub prætextu nullitatis votorum, super hac præensione non audiendus esset, nisi prius rediisset ad claustrum. *Trid. sess. 23. c. 19. de Regular.* Licet audiretur Romæ, & pro Apostatis non habeantur si recto tramite ad Urbem recurrant super gravaminibus per suos sibi Superiores illatis ut habent Decreta Congreg. S. apud P. Schmalzgrueber h. r. n. 16. sed hi caventur levi de causa & temere eò recurrant. *Apostasia ab Ordine*, scilicet Clericali, quando nempe quis in Sacris seu Majoribus Ordinibus constitutus, dimisso habitu Clericali ad Statum Laicalem, vel etiam Matrimoniale propriam temeritate attentat transire. Denique *Reiterans Baptisma* dicitur, qui jam semel valide & absolute baptizatus se denuo facit aut permittit scienter baptizari, vel qui alium jam semel valide baptizatum, v. g. in infantia, scienter & absolute rebaptizat post aliquod tempus, v. g. post obtentum rationis usum: vocantur *Anabaptista* (olim Baptismus reiterabant Novatiani, & Donatista Hæretici) & hæc reiteratio est gravissimum sacrilegium; cum baptismus ex institutione Divina iterabilis non sit. *Trid. s. 7. can. 9.*

Dico 1. Poenæ Apostatarum à Fide, uti & fautorum &c. imprimis sunt omnes, quæ utroque jure in Hæreticos (cum revera sint Hæretici cum aliquo excessu) statutz sunt, tam spirituales quam temporales, uti excommunicatio reservata, inhabilitas ad dignitates, beneficia, & officia, eorumque jam prius habitum, & jurisdictionis, ordinumque exercitii, & sacre sepulture privatio, infamia, interstabilitas activa & passiva, confiscatio bonorum, ultimum supplicium &c. neque ipsos juvat in Romano Imperio Lutheranorum & Calvinistarum tolerantia. Ac insuper specialibus subsunt poenis, præsertim quod in perpetuum accusari possint, & post mortem quoque in suis usque ad quinquecentium l. 2. l. 4. C. h. r.

Dico 2. Poenæ Apostatarum à Religione; de Jure Communi latæ sunt. 1. excommunicatio ferenda in eos, qui non dimiserunt habitum, & latæ sententiæ in eos, qui dimiserunt. c. 2. ne Clerici vel Monachi. P. Wette h. r. n. 10. & alii. In Societatis apostatas est semper excommunicatio latæ propter c. Conf. Gregorii XIII. Idem obtinere dicitur apud PP. Franciscanos. 2. Suspendio ab exercitio Ordinum in Apostasia susceptorum, donec Papa dispensaverit. c. fin. h. r. ex quo inferunt

inferunt etiam prohibitum esse ascensum ad altiores Ordines. 3. amissio omnium privilegiorum suæ Religionis, at non nisi post sententiam declaratoriam criminis, & si apostata dimisit habitum. Trid. s. 25. c. 19. de Regular. Wiestner n. 11. Quia verò Tridentinum l. cit. c. 4. apostatas arbitrio Superiorum puniendos relinquit, & c. s. h. t. incarcerationi permittit, & habitum reassumere recusantes tam gravi custodia asseruari vult, ut solummodo misera ipsis vita relinquatur, ideo liberum est Religiosis Superioribus eos punire specialibus illis pœnis, quas sui Ordinis Constitutiones, Regulæ, & Consuetudines præscribunt, licitumque ipsis est apostatas, uti & fugitivos suos, ubicunque locorum fuerint, persequi, & deprehensos capere, invocato etiam ad id brachio seculari, incarceratione, ac aliis modis coercere. per c. quanto 7. de Offic. Ord. c. ult. de Regular. Vid. Rodriq. to. 1. Regular. quest. q. 30. Reiffenstuel h. t. n. 18. Compend. privileg. Societ. V. Apostata. §. 5. Id adhuc observandum est, Apostatis Regularibus, qui dimisso habitu in terris Hæreticorum vagantur, S. Pœnitentiarum Romanam, cui ad hunc effectum offerendæ sunt preces, factò verbò cum Pontifice per Rescriptum sæpius indulgere, ut ad quamcunque aliam Religionem, si aliqua velit recipere, vel etiam (quod tamen raro contingit) ad non claustralem transire valeant, ut nimirum alliciantur ad reditum in gremium Ecclesiæ Catholicæ, quod sæpe ipsimet etiam desiderant. Monacell. in Append. p. 1. fol. 342. n. 4.

4. Dico 3. Pœnæ Apostatarum ab Ordine sunt 1. amissio privilegii Canonis, ita ut citra excommunicationem percipi possint (sed fortè non ante trinam Episcopi monitionem) per c. 1. h. t. & c. 23. de sent. Excomm. minus videntur ipso facto amittere privilegium Fori; cum in Jure non reperitur expressum. 2. excommunicatio ferendæ sententiæ. per c. 3. h. t. late autem, non tamen reservata, si attentent contrahere Matrimonium. Clem. un. de Consang. 3. incarcerationio tam severa, ut non nisi vita sibi misera reservetur. c. 5. h. t. sed solum tunc, quando nulla ratione induci possunt ad reassumendum habitum. 4. infamia, sed facti tantum, si apostasia sit notoria. 5. irregularitas, at non nisi generalis, respondens infamiæ facti, si tamen contraxissent Matrimonium & consummasset, forent irregulares propriè ob bigamiam similitudinariam.

5. Dico 4. Pœnæ reiterantium baptisma sunt 1. irregularitas respectu utriusque, tam rebaptizantis, & rebaptizanti publicè ministrantium ex officio, quam rebaptizari se permittentis. can. 65. d. 50. c. 2. h. t. 2. depositio, si Clericus, & excommunicatio ferendæ sententiæ, si Laicus fuerit. per can. 118. d. 4. de consec. Abb. in c. 2. cit. n. 2. P. Wiestner h. n. 18. & alii. 3. ultimum supplicium, iterum respectu utriusque. l. 2. C. Ne sancti baptis. vel exilium, mulcta pecuniaria &c.

secundùm l. 3. eod. Perez ad tit. cit. Nec Anabaptistæ in Imperio Romano sunt tolerati.

TITULUS X.

De his, qui filios occiderunt.

SUMMARIUM.

1. Ingressus ad sequentes Titulos.
2. Quid & quocumque sit Parricidium.
3. Qua illius propriè dicta pena.
4. Et semina ad occidendum delictum, ex quo concepit, occidentis propriam prolem.
5. Vel parentum tenellos infantes in suo lacto collocantium, & casu opprimantium.
6. Qua pena Parricidii impropiè dicti.

Sciendum 1. post delicta Religioni, & cultui Divino immediate adversantia, nunc gradum fieri ad delicta, quibus læditur immediate proximus vel in vita & membris, vel in pudicitia, vel in rebus fortunæ. Quapropter per sex titulos agitur de Homicidio, causis, & occasionibus illius: tum per unum de Adulteris, Supro, aliisque delictis carnis: demum per sex iterum de Rapina, Furtis, Usuris, & aliis criminibus, quibus nocetur vel noceri potest proximo in rebus temporalibus. Cum verò in genere homicidii atrocissimum sit Parricidium, cujus unica species in Rubrica præsentis tituli exprimitur, primò locò agitur de parricidis propriè & impropiè dictis.

Sc. 2. Parricidium si nomen spectetur, quasi parenticidium, vel parentum cædem. l. 1. ff. ad Leg. Pompejam de parricid. in genere dici homicidium in personas conjunctas impiè commissum. Dividitur in propriè dictum, quando parentes occidunt liberos, nepotes, aut alios descendentes in linea recta, vel vicissim liberi parentes, aut quoscunque ascendentes in linea recta, sive dein liberi sint legitimi, sive naturales, aut spurii; & in impropiè dictum, quando occiditur consanguineus collateralis usque ad 4. gradum, puta frater, soror etiam unius tantum vinculi, patruelis, consobrinus, patruus, avunculus &c. vel affinis, uti conjunx; præsertim si affines veniunt nuncupatione parentum & liberorum, uti si vitricus vel noverca privignum vel privignam occidat, aut vicissim, si occidatur gener, nurus, socer, socrus; quamvis Farinac. & Pirhing ultimos reducant ad propriè dictos parricidas. vid. l. 1. & 3. ff. ad Leg. Pompejam de parricid. l. un. C. de his, qui parent. vel lib. occid. & ibi DD. ex ratione, quod omnibus his personis ob jus vel sanguinis vel conjunctionis major pietas aut reverentia debeatur, quam extraneis. Neque obstat, quòd vi patriæ potestatis, quam habet pater in liberos, eidem tribuatur jus disponendi etiam de vita & necesse liberorum. l. 11. ff. de liber. & posthum. l. fin. C. de patr. potest. quia illa Lex Regia tantam tribuens patri potestatem etiam in vitam liberorum sublata est. l. 5.

Kk 2

ad Leg.